

Sleepbootje Herbin trekt een fee

Met een kleurrijke expositie heet het Kunstmuseum een nieuwe aanwinst van Auguste Herbin welkom. In het welkomstcomité zitten onder meer Van Dongen, Picasso en Léger.

Door Herman Rosenberg

De lucht is paars, de brug is groen. En aan de kade in bruin, zwart en wit een sleepbootje, 'remorqueur' in het Frans. Een feest van kleuren en contrasten dat hier wordt aangericht door de Franse schilder Auguste Herbin (1882-1960). Hij behoorde tot de fauvisten, kunstenaars die de wereld in felle kleuren en vereenvoudigde vormen op het doek wierpen.

Kees van Dongen, 'Portret van Dolly' (1909).
| Foto: Kunstmuseum Den Haag

'Le Remorqueur' uit 1907 werd eind vorig jaar door een particuliere verzamelaar geschonken aan het Kunstmuseum Den Haag en figureert nu als middelpunt van een kleine maar rijke expositie. Doede Hardeman, conservator collecties van het museum, was nauw betrokken bij de verwerving. En hij stelde de 'welkomstexpositie', zoals hij die noemt, samen. "Heerlijk om te doen. Om te beginnen is de Herbin een fantastische aanwinst. Het komt tegenwoordig zelden voor dat een Nederlands museum nog iets uit de klassiek-moderne periode kan verwerven. Om te laten zien hoe goed de Herbin past in onze collectie, heb ik werken van tijdgenoten geselecteerd."

Schroom

Met enige schroom vertelt Hardeman dat hij de schenking eigenlijk zelf heeft uitgezocht. "We werden benaderd door een particulier die ons graag een werk van een Barbizon-schilder (Franse School, midden negentiende eeuw, red.) wilde schenken. Maar we kijken altijd kritisch. Zo'n werk moet echt iets toevoegen aan onze collectie. Dat deed dit schilderij niet. Maar toen ik bij deze mensen was, zag ik de Herbin. Een schitterend stuk. Ik heb gezegd dat ik dat wel graag wilde hebben, en dat mocht. Daar zijn we als museum ontzettend dankbaar voor."

En hoe compact de expositie ook is, deze zet in één keer een tijdsbeeld neer: Parijs rond 1907, brandpunt van de moderne kunst. Het sleepbootje van Herbin trekt als het ware een hele stoet van schitterende werken uit de depots. Er is werk van andere fauvisten te zien, zoals een havengezicht van Albert Marquet en verschillende doeken van Henri Le Fauconnier. Net als Herbin werkte Le Fauconnier eerst in fauvistische trant en koos hij later voor het kubisme. Dat is hier bijvoorbeeld te zien aan zijn 'Studie voor De Jager' uit 1911, een woest geheel vol hoekige beweging. De uiteindelijke 'Jager' (1912) heeft het Kunstmuseum ook in huis, maar die is te groot voor de zaal van de Herbin-expositie.

Bergense School

Door Le Fauconnier krijgt het geheel ook een Nederlands tintje, want deze kunstenaar werkte van 1914 in 1920 in Nederland. Hij speelde een belangrijke rol in de Bergense School, waar hij schilders als Leo Gestel en Jan Sluijters beïnvloedde. Er gingen natuurlijk ook Nederlanders naar Parijs. De beroemdste in deze periode was Kees van Dongen. Van hem is 'Portret van Dolly' uit 1909 te zien, het bekende kleurige meisjeskopje. Het kubisme krijgt een gezicht met werken van Fernand Léger.

De expositie maakt ook duidelijk hoe rijk de collectie van het Kunstmuseum is. "Het is ook een tribuut aan het vooruitstrevende verzamelaarsbeleid dat in Den Haag altijd is gevoerd," zegt Hardeman. "Directeuren als Van Gelder en Knuttel hadden een geweldig oog voor nieuwe ontwikkelingen. De ets 'Salomé' van Picasso, die we

Auguste Herbin, 'Le Remorqueur' (1907). | Foto: Kunstr

hier nu laten zien, werd al in 1921 aangekocht. En dat trok ook weer schenkingen aan. Daarop kunnen wij voortbo

Recensie

Ciconia Consort richt zich op componisten die de Amerikaanse klassieke muziek groot maakten.

| Foto: Elisabeth Beelaerts

Tweede cd Ciconia Consort Reis door Amerikaan

Vierhonderd jaar na de Pilgrim Fathers, maar vast niet toevallig ook in het jaar van de Amerikaanse presidentsverkiezingen, presenteert het Haagse strijkorkest Ciconia Consort de cd 'American Pioneers: Music for String Orchestra'.

Door Frans van Hilten

Strijkorkest Ciconia Consort stort zich met zijn tweede cd op de in Nederland weinig gehoorde klassieke muziek uit de Verenigde Staten. De bijbehorende tournee met Amerikaanse Maarten van Rossum moest vanwege de coronacrisis worden afgeblazen. Het thema is ingegeven door het jubileum van het vertrek van de Pilgrim Fathers uit Nederland in 1620, maar wie een album vol zeventiende-eeuwse muziek verwacht, komt bedrogen uit. Alle uitgevoerde werken dateren uit de eerste helft van de twin-

tigste eeuw. Eerder leunde de muziek van de diverse Amerikaanse staten nog sterk op de klanken uit de koloniserende Europese naties. De titel 'American Pioneers' slaat dan ook, meer dan op de Pilgrim Fathers, op de generatie componisten die de Amerikaanse klassieke muziek volwassen maakte.

Die ontwikkeling begint op de cd met de 'Suite in E' uit 1907 van Arthur Foote. Foote was de eerste componist die een muziekmaster behaalde aan een Amerikaanse universiteit. Als hoorbaar bewonderaar van onder anderen Brahms en Wagner componeerde Foote een meeslepend werk, dat naadloos in de Europese laatromantiek past.

Van een heel andere orde is de 'Serenade for string orchestra' (1948) van George Antheil, die als zelfbenoemd 'enfant terrible' onder andere deel uitmaakte van de kunstenaarscollectieven 'Groupe des Six' in Parijs en De Stijl in Nederland. In de heldere, beeldende muziek zijn de invloeden van avant-gardecomponisten als Prokofjev even duidelijk te horen als Antheil's ervaring als filmcomponist in Hollywood. In de filmische en aan het eind

Stedelijke stoet

Kunstmuseum Den Haag

en trek
uwen."

'Le Remorqueur' van Auguste Herbin, t/m 26 april 2021, Kunstmuseum Den Haag. Meer informatie: www.kunstmuseum.nl

Stedelijke klassieke muziek

bijna jazzy stukken ontstaat een Amerikaanse signatuur.

Experimenteerdrijf

Mooi en subtiel is de 'Hymn: Largo cantabile' (1904) van Charles Ives, die zijn geld verdiende als verzekeringsagent om artistiek onafhankelijk te kunnen blijven. Van de talrijke Amerikaanse

'American Pioneers' is een mooi en toegankelijk monument

stijlen waaruit hij vrijelijk citeerde, is in de 'Hymn' minder te herkennen dan van zijn enorme muzikale experimenteerdrijf.

De cd sluit af met het langere 'Appalachian Spring' (1943-44) van Aaron Copland, die er bewust voor koos een typisch Amerikaans geluid neer te

zetten en daarmee dat geluid mede vormgaf. Bij Copland ontmoeten de ruimtelijkheid van het landschap en de thema's van bekende volksliedjes, dansen en religieuze gezangen elkaar. 'Appalachian Spring' was een ballet dat hij componeerde voor de legendarische choreografe Martha Graham. Op de cd klinkt de suite voor dertien instrumenten (inclusief fagot, klarinet, fluit en piano).

Foote en Copland schelen maar enkele decennia, maar de ontwikkeling naar een eigen Amerikaanse sound is opzienbarend. Dit alles energiek en gloedvol vertolkt door een jong strijkorkest dat in de afgelopen jaren hoorbaar is gegroeid als eenheid en dat inhoudelijk telkens weer weet te verrassen. De transparantie en diepte van de opname doen daar recht aan. 'American Pioneers' is een mooi en toegankelijk monument voor de muzikale banden tussen de Oude en de Nieuwe Wereld.

Ciconia Consort o.l.v. Dick van Gasteren, 'American Pioneers: Music for String Orchestra'. De cd verschijnt dinsdag 1 december bij Brilliant Classics en kost € 10,-. Meer informatie: www.ciconiaconsort.nl

Finaledag Talenten aan Zee in Oude Kerk

Cultuur gaat ook dit weekend op alle fronten door in Scheveningen, met Talenten aan Zee, Hipfest 1 en 2, en 'Poetry in Zpace'. "Lekker samen muziek maken."

Door Jimmy Tigges

Het ontwikkelingsproject Talenten aan Zee van YMCA en Popagenda Scheveningen sluit de aangepaste 'corona-editie' zaterdag af met een serie voorstellingen in de Oude Kerk aan de Keizerstraat. Het programma is ook thuis te volgen via live-streaming. Een keur aan jong Schevenings talent, van diverse cultuur aanbieders, zal het podium delen met gevestigde namen als Nurlaila Karim, Ernst Daniël Smid en Céline Janssen. "Wie kunnen je beter inspireren dan kunstenaars die iets hebben bereikt?", zegt Alexander Serban van Popagenda Scheveningen. "Zij zijn rolmodellen die graag hun kennis willen overdragen, in samenwerking met YMCA en Popagenda."

Oorspronkelijk was het project gepland in de week voor Vlaggetjesdag, met een grootse afsluiting op een buitenpodium. "Door Covid-19 loopt het anders. We hebben de workshops, masterclasses en presentaties uitgesmeerd over een langere periode. Met een finaledag in aangepaste vorm."

Het aanbod varieert van popmuziek tot dans, theater, musical en klassieke muziek. Het door laten gaan is een hart onder de riem van alle cultuurbetroefden, legt Serban uit. "Juist nu. Het zijn betaalde optredens. En voor de bezoekers is het fijn weer wat cultuur te kunnen oppikken. Er kunnen maar dertig mensen per voorstelling inschrijven, maar voor de thuisblijvers wordt alles live gestreamd."

De reeks voorstellingen begint met een optreden van Het Haags Matrozekoor en eindigt met een opvoering van sopraan Céline Janssen en opera- en musicalzanger Ernst Daniël Smid. Ze zullen ongetwijfeld hun onlangs opgenomen versie van het tweetalige 'Laat Me/Vivre'

zingen, een mix van het lijklied van Ramses Shaffy en het origineel daarvan van Serge Reggiani.

Betoverend

Gezegd zijn degenen die er live bij kunnen zijn in de Oude Kerk. Hun wordt niet minder dan een 'betoverende ervaring' beloofd bij het optreden van jazz-gospelmuzikant Jonny Boston en pianiste Hanna Marieke. Op hun vertolking van Frank Sinatra's 'New York, New York' zullen leerlingen van de Diana Meijer Dance & Showbizz Academy een eigen choreografie dansen.

Hetzelfde gebeurt op een tango door concertvioliste Diana Byzarti en cellist Jascha Bordon, in wier voorstelling ook leerling-violisten van Byzarti op het YMCA Muziekcentrum zullen participeren.

Naast twee voorstellingen met popsongs is er de presentatie van 'Bandsessies', een bandcoachingproject van Stichting Anton Constande dat muzikanten uit de GGZ een podium biedt. Zij beloven de kerk in extase te brengen.

Iets om naar uit te zien is de wisselwerking tussen musicalcoryfee Nurlaila Karim en de jonge tiener Ella Gülker, leerlinge van de Y-musical Theaterschool.

Karim, die onder meer in 'Miss Saigon', 'Mamma Mia' en 'Fame' speelde, verheugt zich op het duet dat tijdens haar show gepland staat. "Lekker samen muziek maken. We doen een liedje uit de musical 'Rent'. Ontzettend leuk, het is mijn passie om met jong talent te werken." Aldus de artieste die zich na nog één grote tour met de musical 'Tina', als 'alternate' Tina Turner, volledig wil toeleggen op haar praktijk als zangcoach.

Paralleel aan Talenten aan Zee loopt, vrijdag en zaterdag, het eveneens uitgestelde popevenement Hipfest, iets verderop in concertzaal Saturnus. In Studio 26, ook in de Keizerstraat, worden zaterdag workshops 'Poetry in Zpace' gehouden. Cultuur gaat op alle fronten door in Scheveningen, ook in tijden van corona.

'Voor de bezoekers is het fijn weer wat cultuur te kunnen oppikken'

Finalevoorstellingen Talenten aan Zee, zaterdag 28 november, Oude Kerk, Keizerstraat, en live-streaming. Meer informatie: www.popagendascheveningen.nl en www.ymcascheveningen.nl

Nurlaila Karim zal onder meer een duet zingen met een jonge leerlinge van de Y-musical Theaterschool. | Foto: PR